

[ภัทรวรรดา หน้า 119-131]

บทบาทของรายการเลขอวดกรรมในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม

The Role of Lake-Quad-Karm Television Show in Communicating The Law of Karma

ภัทรวรรดา วิลลอย. สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Pattraworada Wilailoy. *Communication Arts, Faculty of Management Science, Rajabhat Phetchaburi University*

Corresponding author, E-mail: jithiwadee.wil@gmail.com

Received: 01 December 2019 ; Revised: 08 March 2020 ; Accepted: 22 March 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบาทของรายการเลขอวดกรรมในการสื่อสาร ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิเคราะห์ ตัวบท (Textual Analysis) ในรายการเลขอวดกรรมที่ออกอากาศในปี พ.ศ.2562 จำนวน 10 เทป โดยวิเคราะห์ ผ่านองค์ประกอบรายการโทรทัศน์ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงสร้างการนำเสนอรายการ เนื้อหาในรายการ ผู้ดำเนินรายการ ผู้ร่วมรายการ ฉากและสัญลักษณ์พิเศษทางภาพและเสียง

การวิเคราะห์การสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในรายการเลขอวดกรรมผ่านองค์ประกอบรายการโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านโครงสร้างการนำเสนอรายการ มี 5 ช่วงย่อย ได้แก่ 1) ช่วงแนะนำผู้สร้างกรรมและผู้ถอดรหัสกรรม 2) ช่วงถอดรหัสกรรมผ่านตัวเลขวันที่เกิด 3) ช่วงเล่าเรื่องกรรม 4) ช่วงสรุปผลของกรรม โดยผู้ถอดรหัสกรรม และ 5) ช่วงฝากข้อคิดเกี่ยวกับกรรม องค์ประกอบด้านเนื้อหาในรายการประกอบด้วย ความเชื่อเรื่องตัวเลข ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม และความเชื่อด้านอื่นๆ องค์ประกอบด้านผู้ดำเนินรายการ ได้แก่ ผู้ดำเนินรายการในภาพรวม และผู้ดำเนินรายการที่ทำหน้าที่ถอดรหัสกรรม องค์ประกอบด้านผู้ร่วมรายการที่เป็นผู้มาถ่ายทอดเรื่องราวเหตุการณ์กรรมที่เกิดขึ้น องค์ประกอบด้านฉาก เป็นพื้นที่ทางพิธีกรรมการสื่อสาร และองค์ประกอบด้านสัญลักษณ์พิเศษทางด้านภาพและเสียง เป็นส่วนเสริมให้เกิดอารมณ์คล้อยตามความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในรายการ

ผลการวิจัยด้านบทบาทของรายการเลขขอดวงกรรมในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม พบว่าได้ทำหน้าที่ตามบทบาทของสื่อมวลชนด้านวัฒนธรรมเพื่อสืบทอดความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ได้แก่ การทำหน้าที่ในการประกอบสร้างความหมาย การทำหน้าที่ในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกรรม การทำหน้าที่ในการปลอบประโลมและให้ความมั่นคงทางจิตใจ การทำหน้าที่ในการแนะแนวทางในชีวิต การทำหน้าที่ในการสร้างความสัมพันธ์ครอบครัวและเครือญาติ การทำหน้าที่ในการสร้างความกลัวและละอายต่อกรรม การทำหน้าที่ในการขัดเกลาทาสังคม การทำหน้าที่ในการสร้างจิตสำนึกที่ดี และการทำหน้าที่ในการให้กำลังใจ

คำสำคัญ: บทบาทหน้าที่, รายการโทรทัศน์, การสื่อสาร, ความเชื่อเรื่องกรรม

Abstract

The study aimed to analyze the role of television program in communicating the Law of Karma in Lake-Quad-Karm television show by applying qualitative research methodology and textual analysis. Lake-Quad-Karm TV programs in 2019, 10 episodes, were textually analyzed through 6 elements of Television program which were the Structure of program, Content, Moderators, Participants, Setting, and Iconography.

The research found that Lake-Quad-Karm television show communicated the law of karma belief through 6 elements which were, 1) The Structure of TV program, 5 parts, (1) introduction the karma creator and karmic astrologer (2) numerology through date of birth (3) the confession of karma (4) karma conclusion (5) the moral of karma, 2) Content, 3 issues of belief, numerology, the law of karma and informal beliefs 3) Moderators, (1) the host who controlled the whole program and (2) the karmic astrologer who predicted the karma, 4) Participants, who confessed the karma, 5) Setting, the ritual area of the karma communication and 6) Iconography, the feeling extension of the conformity with the law of karma belief.

The research also found that Lake-Quad-Karm television show played an important role in communicating the Law of Karma, 9 roles were found, namely 1) the role of meaning construction 2) the role of communicating the law of karma belief 3) the role of consulting and psychological healing 4) the role of life counselling 5) the role of building relationship, family and relatives 6) the role of creating suspense and ashamed by karma 7) the role of socialization 8) the role of cultivating good moral traits and 9) the role of supporting and encouragement.

Keywords: role, television show, communication, law of karma

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้ผู้คนในสังคมไทยเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงในชีวิตมากขึ้น ส่งผลให้เกิดภาวะเครียดจนต้องหาทางออกให้กับตนเอง ระบบความเชื่อและประเพณีพิธีกรรมจึงขยายตัว เพิ่มพูนและซับซ้อนมากขึ้นจนไม่อาจปฏิเสธได้ว่าขณะนี้ความเชื่อและพิธีกรรมได้แทรกซึมเข้าไปในมิติต่างๆ ในชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คน ซึ่งความเชื่อเหล่านั้นมักเป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับสิ่งที่ยอยู่นอกเหนือธรรมชาติที่ดลบันดาลให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตมนุษย์ ได้แก่ อำนาจของโชควาสนา และอำนาจของสิ่งลึกลับศักดิ์สิทธิ์ (ถิรพันธ์ อนุวัชรวิวงศ์, 2557: 112)

ตามหลักความเชื่อทางพระพุทธศาสนาที่กล่าวว่ามนุษย์ย่อมเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสาร การจะเกิดเป็นอะไร หรือเกิดมาเป็นอย่างไรนั้น ย่อมเกิดมาจากผลของกรรมที่ได้กระทำมาในชาติภพก่อนๆ ซึ่งมีทั้งกรรมดี (กุศลกรรม) และกรรมชั่ว (อกุศลกรรม) และเมื่อมนุษย์ได้ถือกำเนิดขึ้นบนโลก สิ่งที่เป็นสัญลักษณ์เฉพาะตัวบุคคลที่บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ของเวลาที่บุคคลได้ถือกำเนิดขึ้นกับตำแหน่งดวงดาวต่างๆ ในจักรวาลก็คือ ดวงชะตา ซึ่งองค์ประกอบของดวงชะตาประกอบด้วยวัน เดือนปีที่เกิด และเวลาเกิด โดยจะแสดงออกทางสัญลักษณ์ตัวเลข ด้วยเหตุนี้ การเกิดขึ้นของศาสตร์การทำนายตัวเลข (numerology) จึงถือกำเนิดขึ้นพร้อม ๆ กับอารยธรรมของมนุษย์นานกว่า 4,000 ปี ในยุคเมโสโปเตเมีย โดยชาวคาลเดียนและชาวอียิปต์เป็นผู้คิดค้นศาสตร์นี้ขึ้นและส่งต่อไปยังชาวฮีบรู (นัทวัญ สวัสดิ์มงคล, 2555: 5)

แม้เวลาจะผ่านมานานเนิ่นนาน อย่างไรก็ตาม ในสังคมไทยปัจจุบัน กลับพบว่าความเชื่อเรื่องตัวเลข ได้เข้ามามีบทบาทและผูกพันอยู่ในวิถีความเชื่อและวัฒนธรรมของผู้คนในสังคมอย่างแนบแน่น ไม่ว่าจะเป็นเลขวัน เดือน ปีเกิด เวลาตกฟาก เลขบัตรประชาชน เลขที่บ้าน เลขทะเบียนรถ เลขโทรศัพท์มือถือ เลขรวมชื่อ-นามสกุล ซึ่งความเชื่อเรื่องตัวเลขเหล่านี้ พบว่าได้ถูกนำเสนออยู่ในรายการสื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ ล้วนแล้วแต่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำนายดวงชะตาจากตัวเลขที่เชื่อว่าจะสามารถทำนายแนวโน้มเหตุการณ์ทั้งดีและร้ายในชีวิตของมนุษย์ได้

หนึ่งในรายการสื่อสารมวลชนที่ได้หยิบยกศาสตร์การทำนายเหตุการณ์ในชีวิตผ่านตัวเลขดวงชะตา นั่นก็คือ รายการเลขอวดกรรม ซึ่งเป็นรายการพูดคุยและสนทนาที่ออกอากาศทางช่อง 23 (เวิร์คพอยท์) โดยคุณปณรวิฐ ลิ้มรัตนอาภรณ์ (ริว จิตสัมผัส) ผู้มีความสามารถพิเศษในการสื่อสารกับผี และวิญญาณ จะทำหน้าที่เป็นผู้ถอดรหัสเรื่องราวความทุกข์ของแขกรับเชิญที่เกิดขึ้นแล้วจากตัวเลขดวงชะตา และตัวเลขต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เลขที่บ้าน เลขทะเบียนรถ และสอดแทรกสาระเรื่องกฎแห่งกรรมกรรมผ่านการทำนายดวงชะตาของผู้เข้าร่วมรายการจากตัวเลขวันเกิดทั้ง 31 วันที่เกิด ซึ่งความเชื่อดังกล่าวถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ดังนั้น การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนด้านวัฒนธรรมในทัศนะของลาสเวลล์ ชาร์ลส์ ไรท์ และเดนิส แม็คควอล (Lasswell, 1960, C. Wright, 1995 and McQuail, 1987 อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ, 2557: 135-137) จึงมีทั้งการให้ข่าวสารด้านวัฒนธรรม การประสานวัฒนธรรมของสังคมให้เป็นหนึ่งเดียวกัน และการสืบทอดทางวัฒนธรรม

จากปัจจัยและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของรายการ เลขอวดกรรมในการสืบทอดความเชื่อเรื่องกรรม เนื่องจากรายการดังกล่าวมีการนำเสนอความเชื่อเรื่องตัวเลขวันที่เกิดเชื่อมโยงกับกรรมของบุคคล การนำเสนอเรื่องราวกรรมจากปากของผู้ประสบเหตุการณ์จริง ร่วมกับการนำเสนอภาพความสามารถในการทำนายทายทักของผู้ทำนาย และองค์ประกอบในการนำเสนอส่วนต่างๆ ในรายการ ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ตีบทรายการภายใต้แนวคิดปรัชญาคติไทย ทฤษฎีหน้าที่นิยม แนวคิดการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคม และการวิเคราะห์โครงสร้างรายการโทรทัศน์

คำถามนำวิจัย

1. โครงสร้างในการนำเสนอรายการเลขอวดกรรมมีลักษณะอย่างไร
2. รายการเลขอวดกรรมมีบทบาทหน้าที่ในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างในการนำเสนอรายการเลขอวดกรรม

2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในรายการเลขขอดวงกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีหน้าที่นิยม (Functionalism) ของส้อมวลชนในทัศนะของลาสเวลล์ ชาร์ลส์ ไรท์ และ เดนิส แม็คเคลลมา เป็นกรอบในการวิเคราะห์หาลักษณะบทบาทหน้าที่ของรายการเลขขอดวงกรรม โดยในการวิเคราะห์การสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในรายการ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดปรัชญา (คติ) ไทย มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมด้วย ซึ่งถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์ (2557: 111-112) ได้กล่าวถึงแนวคิดปรัชญา (คติ) ไทย ว่าเป็นระบบความคิดความเชื่อที่เกี่ยวกับปัจจัยที่อยู่ภายในตัวบุคคล ได้แก่ กรรมหรือการกระทำที่ได้สั่งสมไว้ในชาติก่อนๆ แล้วส่งผลสืบต่อมาในชาตินี้ มีทั้งกรรมดี (กุศลกรรม) และกรรมชั่ว (อกุศลกรรม) ดวงชะตา เป็นความสัมพันธ์ของเวลาที่บุคคลถือกำเนิดกับตำแหน่งดวงดาวต่างๆ ในจักรวาล ดวงชะตาจึงเป็นสมบัติเฉพาะตัวบุคคลที่เชื่อว่าสามารถนำมาทำนายแนวโน้มเหตุการณ์ทั้งดีและร้ายในชีวิตได้ ซึ่งในรายการเลขขอดวงกรรม จะมีการทำนายเหตุการณ์กรรมของผู้ร่วมรายการจากดวงชะตาวัน เดือน ปีเกิด รวมถึงการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องผีสงเวทดาด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการประกอบสร้างความหมายให้แก่สังคม (social construction of reality) วิเคราะห์การประกอบสร้างความเชื่อเรื่องกรรมผ่านมุมมอง 2 ระดับ (กาญจนา แก้วเทพ, 2545: 260) คือ 1) โลกทางกายภาพ (physical world) เป็นโลกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และบุคคลนั้นๆ สามารถสัมผัสได้ด้วยตนเอง เช่น พื้นดิน ท้องฟ้า แม่น้ำ ต้นไม้ 2) โลกทางสังคม (social world) เป็นโลกที่เกิดขึ้นจากการสร้าง (construct) ของสังคม เช่น เกิดจากการกระทำของสถาบันต่างๆ ในสังคม เช่น บ้าน โรงเรียน ครอบครัวยุทธ สื่อมวลชน ซึ่งในการสร้างความหมายทางสังคม สามารถทำได้ก็เพราะว่าคนเรามี “คลังแห่งความรู้ทางสังคม” (stock of social knowledge) เอาไว้เป็นคู่มือ เมื่อเผชิญโลก จึงสามารถเปิดคลังความรู้ขึ้นมาใช้ได้ทันที ซึ่งสถาบันที่มีบทบาทให้ผู้คนได้มีประสบการณ์ และช่วยประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคมให้เกิดขึ้น นั่นคือ สื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือสื่อโทรทัศน์ ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาในรายการเลขขอดวงกรรมมุ่งเน้นการนำเสนอเรื่องกฎแห่งกรรม ซึ่งเป็นความเชื่อกระแสหลักในสังคมไทยที่เกิดจากสถาบันศาสนา ผ่านการทำนายดวงชะตาของผู้เข้าร่วมรายการจากตัวเลข วันเกิดโดยผู้มีสัมผัสพิเศษ (sixth-sense) ซึ่งเป็นความเชื่อนอกเหนือสถาบันศาสนา รายการเลขขอดวงกรรม จึงเป็นพื้นที่ปะทะสังสรรค์ระหว่างความเชื่อทางศาสนาและความเชื่อนอกระบบ ด้วยการทำหน้าที่ของสถาบันสื่อมวลชน โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์มาวิเคราะห์โครงสร้างรายการเลขขอดวงกรรมว่ามีการนำเสนอและมีบทบาทหน้าที่ในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมอย่างไร

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยการวิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) ในรายการเลขขอดวงกรรมทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 23 (ช่องเวิร์คพอยท์) โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เฉพาะตอนที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2562 (วันที่ 1 มกราคม – 31 ตุลาคม) ทำการสุ่มอย่างมีระบบ (systematic random sampling) โดยการสุ่มตอนที่ออกอากาศเดือนละ 1 เทป ด้วยการสุ่มหมายเลขตามลำดับ เช่น หากเดือนพฤษภาคม มี 5 สัปดาห์ จะมีหมายเลข 1-5 และสุ่มขึ้นมา 1 หมายเลข หากได้เลข 5 จะหมายถึงการเลือกเทปที่ออกอากาศ ในสัปดาห์ที่ 5 ของเดือนพฤษภาคม โดยการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 10 เทป ดังนี้

เทพที่ 1 วันที่ 10 มกราคม 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณประชากร ปิยะสกุลแก้ว
เทพที่ 2 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณธนาวุฒิ ขวธนาวรกุล
เทพที่ 3 วันที่ 7 มีนาคม 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณบุญญาวลัย พงษ์สุวรรณ
เทพที่ 4 วันที่ 25 เมษายน 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณเชษฐวุฒิ วัชรคุณ
เทพที่ 5 วันที่ 30 พฤษภาคม 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณอนวัธน์ ชูเชิดรัตน์
เทพที่ 6 วันที่ 20 มิถุนายน 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณรอง คำมูลศรี
เทพที่ 7 วันที่ 11 กรกฎาคม 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณภัทรพล กันตพจน์
เทพที่ 8 วันที่ 1 สิงหาคม 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณกรกันต์ สุทธิโกเศศ
เทพที่ 9 วันที่ 12 กันยายน 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณอรอนงค์ ปัญญาวงศ์
เทพที่ 10 วันที่ 17 ตุลาคม 2562	แขกรับเชิญพิเศษ คุณมนต์สิทธิ์ คำสร้อย

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ โครงสร้างการนำเสนอรายการและบทบาทในการสืบทอดความเชื่อเรื่องภพแห่งกรรมในรายการเลขอวดกรรม

1. โครงสร้างการนำเสนอรายการเลขขอตรวจธรรม จากการศึกษารายการจากการออกอากาศย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 ตุลาคม พ.ศ.2562 ด้วยการสุ่มเก็บที่ออกอากาศ รวมทั้งสิ้น 10 เทป ผู้วิจัยพบว่ารายการเลขขอตรวจธรรมมีโครงสร้างในการนำเสนอ 6 องค์ประกอบดังนี้

- 1.1 โครงสร้างรายการ ประกอบด้วย 5 ช่วงย่อยในรายการ ดังนี้

ช่วงที่ 1 แนะนำผู้สร้างกรรมและผู้ถอดรหัสกรรม

- 1) ^๑ขั้นค่าเตือนก่อนเข้ารายการ “เนื้อหาต่อไปนี้เป็นผู้สร้างกรรมเต็มใจที่จะมาเล่าเรื่องราวเป็นนิยายทานเพื่อให้ทุกคนไม่ก่อกรรมชั่วและละอายต่อการสร้างบาป” โดยกวีวิธีในการขึ้นค่าเตือนก่อนนำการเสนอรายการเป็นการตอกย้ำวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายในการนำเสนอรายการ และเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือด้วยว่าผู้สร้างกรรมที่มาเล่าทุกคนมีตัวตนจริง

- 2) เปิดรายการด้วยฉากของแท่นวันเกิดทั้ง 31 วัน พร้อมกับการนำเข้ารายการของพิธีกร (แม่ทริว ดีน) ด้วยการจัดคำถาม ตัวอย่างเช่น “คุณอาจจะคิดว่าในเมื่อกรรมชั่วชิ้นมาแล้ว มันไม่มีผลกระทบต่ชีวิตคุณ แต่อย่าเพิ่งหลงระเห็จ เพราะกรรมมันอาจสนองคุณในเวลาที่คุณไม่คาดคิดก็ได้...เหมือนที่ 31 ท่านนี้กำลังโดนอยู่” ซึ่งประโยคที่ทำตัวหนาจะเป็นประโยคที่พิธีกรต้องเชื่อมโยงคำถามกับรายการกับเรื่องราวของ 31 ผู้สร้างกรรมในทุกสัปดาห์ เพื่อเป็นการตอกย้ำว่า “กรรมเป็นคนคนทุกคน ไม่ว่าคุณจะเป็นใคร ถ้าคุณเกิดภายในเลขวันที่เกิด 1-31 คุณก็จะต้องเป็นผู้สร้างกรรมในขณะเดียวกัน

- 3) เปิดตัวเขารับเชิญพิเศษ ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ที่เกิดและนั่งอยู่บนแท่นตัวเลข มีกราฟิกแนะนำเรื่องราวของเขารับเชิญคร่าวๆ หากข้อมูลส่วนใดที่เป็นเรื่องของตัวเลข เช่น อายุ อายุการทำงาน ก็จะใช้กราฟิกตัวเลขแสดงแทน เช่น อายุ 37 ปี อยู่ในวงการมา 17 ปี เป็นต้น

- 4) พิจารณาคำถามแถมกับเงื่อนไขว่า “เชื่อในเรื่องกรรมหรือไม่ อย่างไร” ในทุกเทปที่ศึกษา แถมกับเงื่อนไข

ตอบว่าเชื่อเรื่องกรรม แต่จะแตกต่างกันไปตามเหตุผลที่สนับสนุน เช่น แกรับเชิญบางท่านตอบว่าเชื่อเรื่องกรรมเพราะเชื่อว่าทำอย่างไรได้อย่างนั้น บางท่านตอบว่าเชื่อเรื่องกรรมเพราะเชื่อว่าคนเราเกิดมาเป็นเพื่อนพี่น้องกัน ย่อมมีบุญวาสนาที่เกี่ยวข้องกันมาก่อน เป็นต้น

5) เปิดตัวผู้ถอดรหัสกรรม “ริว จิตสัมผัส” โดยภาพที่เปิดตัวจะเป็นฉากสีดำ แสงที่เข้าหน้าของริวจะเป็นสีแดงโทนหม่น การแต่งกายจะเป็นชุดสูทสีดำ หลังจากนั้นผู้ถอดรหัสกรรมจะเริ่มดำเนินการตั้งคำถามายออกเป็น 3 ข้อ เช่น หนึ่งใน 31 วันที่เกิดที่นั่นอยู่บนอัมมจันทรนี้ มีอยู่หนึ่งวันที่เกิด คือ “คนผลิกชีวิต” และอีกหนึ่งวันที่เกิด “ฝึกาลังรอกการชำระแค้น” และมีอีกหนึ่งวันที่เกิด “รักอมทุกข์”

ช่วงที่ 2 ถอดรหัสกรรมผ่านตัวเลขวันที่เกิด

1) เข้าสู่การถอดรหัสกรรม ให้ผู้สร้างกรรมที่เป็นแกรับเชิญพิเศษเลือกเลขวันที่เกิด จากผู้สร้างกรรมที่นั่งบนแท่น เมื่อพิธีกรเฉลย จึงให้ผู้สร้างกรรมที่นั่งบนอัมมจันทรนี้เกิดวันทีนั้น ลงมาเขียนตัวเลขวัน เดือน ปีเกิด เลขที่บ้าน และเลขทะเบียนรถลงบนกระดานไวท์บอร์ดวงกลมขนาดใหญ่

2) ผู้ถอดรหัสกรรม (ริว จิตสัมผัส) จะนำเลขวันที่เกิดของแกรับเชิญมาถอดรหัสเรื่องราวจากการอ่านตัวเลขวันที่เกิด เลขที่บ้าน เลขทะเบียนรถ และเล่าเรื่องราวที่ถอดรหัสให้ทุกคนฟัง

3) เมื่อถอดรหัสกรรมแล้ว พิธีกรหรือริว จิตสัมผัสถามผู้สร้างกรรมว่าเรื่องราวที่ถอดรหัสจากตัวเลขออกมาเมื่อตรงกับเหตุการณ์ของผู้สร้างกรรมหรือไม่ ซึ่งทุกเทปที่ศึกษา ผู้สร้างกรรมจะตอบว่าตรงตามที่ได้ถอดรหัสกรรมได้ทำนายทุกคน หลังจากนั้น ผู้สร้างกรรมจะเริ่มเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นโดยละเอียด

ช่วงที่ 3 เล่าเรื่องกรรม

ผู้สร้างกรรมเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น สลับกับการพูดคุยสนทนากับพิธีกร ผู้ถอดรหัสกรรม (ริว จิตสัมผัส) และแกรับเชิญพิเศษ ซึ่งแก่นเรื่อง (theme) ของเรื่องราวที่เกิดขึ้นในรายการเลขอวดกรรมทั้ง 10 เทป พบว่ามีแก่นเรื่องเกี่ยวกับความรัก ความสูญเสีย ครอบครัว ความประมาท และความเชื่อ

ช่วงที่ 4 สรุปผลของกรรมโดยผู้ถอดรหัสกรรม

เมื่อผู้สร้างกรรมเล่าเรื่องราวจบลง ผู้ถอดรหัสกรรมจะทำหน้าที่สรุปการกระทำและนำเสนอผลของกรรม และให้คำแนะนำตามความเชื่อรูปแบบต่างๆ เช่น บอกกล่าวถึงผลกระทบตามกฎหมาย หรือตามหลักความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ให้คำแนะนำตามหลักความเชื่อ หรือแนะแนวทางการแพทย์

ช่วงที่ 5 ฝากข้อคิดเกี่ยวกับกรรม

ช่วงสุดท้ายของรายการเลขอวดกรรม จะมีการขึ้นกราฟิกภาพของผู้สร้างกรรม พร้อมด้วยเสียงบรรยายส่งท้ายรายการที่มีเนื้อหาให้กำลังใจผู้สร้างกรรม

1.2 เนื้อหาในรายการ จากการวิจัยพบว่ารายการเลขอวดกรรมมีเนื้อหาที่ปรากฏเกี่ยวข้องกับความเชื่ออยู่ 3 เรื่องหลัก ๆ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องศาสตร์ตัวเลข ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม และความเชื่อด้านอื่นๆ ซึ่งเนื้อหาความเชื่อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องตัวเลข สิ่งที่เป็นจุดเด่นในการนำเสนอของรายการ คือ การนำเสนอความเชื่อเรื่องตัวเลข (numerology) ประกอบไปด้วยตัวเลขของวัน เดือน ปีเกิด เลขที่บ้าน และเลขทะเบียนรถของผู้สร้างกรรม ซึ่งสามารถเชื่อมโยงถึงเหตุที่เกิดขึ้นได้ ผู้สร้างกรรมมีหน้าที่เขียนตัวเลข เหล่านี้ลงบนไวท์บอร์ดสีขาวขนาดใหญ่ เพื่อให้ผู้ถอดรหัสกรรมอย่างริว จิตสัมผัสได้ใช้เป็นสื่อกลางในการถอดความหมายเรื่องราว โดยความหมายของตัวเลขแต่ละตัว มีความหมายโดยย่อดังนี้

ตัวเลข	ความหมาย	ตัวเลข	ความหมาย
เลข 1	คนคิดเยอะ	เลข 6	ความคิด ความเครียด ความไม่พอใจ
เลข 2	ย่ำคิดย่ำทำ น้อยใจ ผังใจ เก็บความรู้สึก	เลข 7	การเสียสละ มีสัมผัสพิเศษ สิ่งที่ไม่มองเห็น
เลข 3	ความรัก / ครอบครัว	เลข 8	เงินและอนาคต
เลข 4	คำพูด / ความตาย	เลข 9	เด็ก คนที่อายุน้อยกว่า
เลข 5	อารมณ์ร้อน หงุดหงิด / อุบัติเหตุ	เลข 0	ความว่างเปล่า คนอื่น

ตารางที่ 1 ความหมายของตัวเลข 0-9 โดยจิวิ จิตสัมผัส

2) เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ในรายการเลขอวดกรรมมุ่งเน้น การนำเสนอเรื่องราวกรรมของผู้สร้างกรรมที่จะเป็นวิทยาทานแก่ผู้ชมทางบ้าน เพื่อให้เข้าใจลักษณะกรรมดี กรรมชั่ว และผลของกรรมตามหลักความเชื่อในเชิงพุทธศาสนา ซึ่งเนื้อหาในการนำเสนอส่วนนี้ จะถูกนำเสนอผ่านเรื่องราวของผู้สร้างกรรม โดยเมื่อผู้ถอดรหัสกรรมได้ถอดรหัสเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากตัวเลขแล้ว ผู้สร้างกรรมก็จะขยายรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอีกครั้ง ซึ่งผู้วิจัยพบว่าแก่นเรื่อง (theme) ของเรื่องเล่าในรายการทั้ง 10 เทปนั้นเกี่ยวกับความรัก ความสูญเสีย ครอบครัว ความประมาท และความเชื่อ

3) เนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อด้านอื่นๆ ในรายการเลขอวดกรรม แม้ว่าเรื่องราวที่นำเสนอจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่องกฎแห่งกรรมทางพระพุทธศาสนา แต่ผู้วิจัยก็พบว่ายังปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อด้านอื่นๆ ที่ยังคงเป็นความเชื่อที่ได้รับความนิยมอยู่ในสังคมไทย เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับตำนาน ความเชื่อเรื่องผี ความเชื่อเรื่องโชคชะตา ความเชื่อเรื่องเทพยดา เป็นต้น

1.3 ผู้ดำเนินรายการ ในรายการเลขอวดกรรมจะมีผู้ดำเนินรายการ 2 ท่าน ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่เป็นพิธีกรในการดำเนินรายการคือ คุณแมทธิว ดิน ซึ่งทำหน้าที่ซักถามเรื่องราวของผู้สร้างกรรมและทำหน้าที่ซักถามข้อสรุปเรื่องกรรมจากผู้ถอดรหัสกรรม นั่นก็คือ คุณปาดรวัฐ ลิ้มรัตนอาภรณ์ หรือ จิวิ จิตสัมผัส ซึ่งเป็นผู้ดำเนินรายการช่วง “ศูนย์บรรเทาทุกข์ผี” ในรายการคนอวดผี โดยนำความเชื่อด้านตัวเลขมาทำนายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่เป็นเจ้าของวันเกิด และมีความสามารถในการสื่อสารกับผีหรือวิญญาณได้ ซึ่งนับว่าเป็นความสามารถที่พิเศษ โดยรายการกำหนดให้จิวิ จิตสัมผัส เป็นผู้ถอดรหัสกรรมของผู้สร้างกรรมผ่านตัวเลขวันเกิดที่ตนนับว่าเป็นการสร้างความตื่นเตนและท้าทายแก่ผู้ชมว่าผู้ถอดรหัสกรรมจะสามารถอ่านกรรมจากตัวเลขวันเกิดได้ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของผู้สร้างกรรมหรือไม่ ซึ่งจากการวิเคราะห์ ผู้ถอดรหัสกรรม สามารถอ่านเรื่องราวที่เกิดขึ้นผ่านตัวเลขดวงชะตาของผู้สร้างกรรมได้ตรงทุกคน และในบางกรณียังใช้ความสามารถในการสัมผัสกับวิญญาณและทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างคนกับผีได้เช่นเดียวกับการทำหน้าที่ในรายการคนอวดผี ช่วงศูนย์บรรเทาทุกข์ผี

1.4 ผู้ร่วมรายการ ผู้สร้างกรรมในรายการเลขอวดกรรม ประกอบด้วยผู้ที่เกิดตั้งแต่วันที่ 1-31 เป็นแขกรับเชิญจากทางบ้าน 30 คน และดารา-นักแสดง 1 คน จะมาเล่าเหตุการณ์การกระทำที่เกิดขึ้น ในชีวิต เทปละ 3 คน (แขกรับเชิญทางบ้าน 2 คน และดารา-นักแสดง 1 คน) ซึ่งรายการเลขอวดกรรมได้สื่อสารความเชื่อเรื่องกรรมผ่านมุมมองดังต่อไปนี้

1) เป็นการสะท้อนให้เห็นว่ากรรมเป็นเรื่องของทุกคน และผลของกรรมก็ไม่เลือกเกิดขึ้นกับใครคนใดคนหนึ่ง ไม่ว่าใครที่ทำความลงไปแล้ว ก็ย่อมต้องได้พบเจอผลของการกระทำนั้น ไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านร้าน

ตลาดหรือดารานักแสดงที่โด่งดังก็ตาม

2) ปัจจัยภายในตัวบุคคลของผู้สร้างกรรม ได้แก่ ดวงชะตา มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์กรรม และผลกรรมที่จะเกิดขึ้นทั้งทางดี (กุศลกรรม) และทางร้าย (อกุศลกรรม) ดวงชะตาจึงเป็นสมบัติเฉพาะตัวบุคคลที่เชื่อว่าสามารถนำมาทำนายแนวโน้มเหตุการณ์ในชีวิตได้

3) ปัจจัยภายนอกตัวบุคคลของผู้สร้างกรรม เช่น เลขที่บ้าน เลขทะเบียนรถ ลางบอกเหตุ ความเชื่อเรื่องต่างๆ ตลอดจนผีสิงเทวดาที่ยังเกี่ยวกับการกระทำในชีวิตของผู้สร้างกรรม ก็สามารถบอกความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์กรรมได้เช่นกัน

1.5 ฉาก ในรายการเลขอวดกรรม ฉากที่ใช้เน้นถูกจัดวางไว้ในสตูดิโอ ซึ่งเป็นการถ่ายทำ แคเฟนนิ่งในสถานที่ตลอดรายการ ซึ่งการสร้างสรรค์ฉากในรายการเลขอวดกรรมนั้น อุปกรณ์ที่สำคัญคือแท่นที่นั่ง บนอัมจันทร์สำหรับผู้เกิดทั้ง 31 วัน ซึ่งจะทำเป็นแท่นสีดำพร้อมกับติดตัวเลขสีขาวประจำแท่น และกระดานไวท์บอร์ดสีขาววงกลมบานใหญ่ที่ตั้งอยู่ด้านล่าง ที่ไว้ใช้สำหรับเขียนตัวเลขเพื่อการถอดรหัสกรรม นอกจากนี้ยังมีแท่นสำหรับผู้สร้างกรรมให้นั่งหรือนั่งระหว่างการเล่าเหตุการณ์ ซึ่งฉากในรายการ เลขอวดกรรมยังมีลักษณะคล้ายคลึงกับการใช้พื้นที่ทางพิธีกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความทุกข์ได้มาคลายความทุกข์ โดยการพูดคุยและซักถามผู้ที่พวกเขาเชื่อว่าเป็นผู้รู้ (Guru) ทางด้านจิตวิญญาณ

1.6 สัญลักษณ์พิเศษทางด้านภาพและเสียง ในรายการเลขอวดกรรม แม้ว่าจะมุ่งเน้นการนำเสนอเรื่องราวกรรมของผู้สร้างกรรมที่จะเป็นวิทยาทานแก่ผู้ชมทางบ้าน เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะของกรรมดี กรรมชั่ว และผลของกรรมตามหลักความเชื่อในเชิงพุทธศาสนา แต่การนำผู้ถอดรหัสกรรม อย่าง ริว จิตสัมผัส ที่มีภาพลักษณ์ของผู้ที่สามารถสื่อสารกับภูตผีวิญญาณได้ ฉะนั้นในการใช้ภาพและเสียงในรายการ จึงมุ่งเน้นการประกอบสร้างให้เกิดอารมณ์กลัว โดยใช้การจัดแสงแบบโลว์คีย์ (low key) มีพื้นที่ของเงาเป็นส่วนใหญ่ และมีแสงสว่างเพียงเล็กน้อย มีการเปลี่ยนแสงเป็นสีแดงเมื่อเปิดตัว ริว จิตสัมผัส และมีการใช้สีที่เป็นองค์ประกอบต่างๆ ในรายการ เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย เป็นสีดำ เป็นต้น ส่วนในการใช้เสียงเพื่อประกอบสร้างอารมณ์กลัว จะมีการใช้เสียงดนตรีประกอบที่เกิดจากการใช้เสียงอิเล็กทรอนิกส์ในการปรับแต่ง ออกมาในโทนที่มีเสียงดังกระแทกซ้ำๆ เพื่อสร้างความตกใจ และเสียงบรรยายที่มีโทนเสียงทุ้ม ต่ำ เพื่อให้เกิดความรู้สึกหลอน และกลัวกับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น เป็นต้น

2. บทบาทหน้าที่ในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในรายการเลขอวดกรรม

เนื้อหาที่ได้รับการนำเสนอในรายการเลขอวดกรรมที่ผู้วิจัยได้ศึกษานั้น พบว่าเป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นไปทางด้านความเชื่อ ทั้งความเชื่อด้านศาสนาพุทธเรื่องกฎแห่งกรรม ซึ่งเป็นค่านิยมหลัก ในสังคมไทย และความเชื่อนอกกรอบหลัก เช่น ความเชื่อเรื่องตัวเลข สัมผัสพิเศษ ภูตผีและวิญญาณ ความเชื่อเหล่านี้ที่แม้จะมีแนวทางคนละด้าน แต่ก็นับว่าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในสังคม ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพบว่ารายการเลขอวดกรรมได้ทำหน้าที่ตามบทบาทหลักของสื่อมวลชนด้านที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมตามทัศนะของลาสเวลล์ ชาร์ลส์ไรท์ และเดนิสแม็คเคลล โดยการทำหน้าที่ในการให้ความรู้ และนำเสนอประสบการณ์ด้านความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม การทำหน้าที่ในการประสานความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมของสังคมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในดำรงอยู่ ในสังคมไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การทำหน้าที่ในการประกอบสร้างความหมาย

รายการเลขอวดกรรมได้ทำหน้าที่ในการประกอบสร้างความหมายในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม กล่าวคือ การนำบุคคลที่เป็นตัวแทนของผู้เกิดทั้ง 31 วันมาร่วมในรายการซึ่งมี

ทั้งผู้ชมทางบ้านและผู้ที่มีชื่อเสียง ย่อมเป็นการเน้นย้ำความเชื่อเรื่องกรรม ตามหลักพระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านธรรมดาหรือดารา นักแสดงที่โด่งดัง ทุกคนย่อมมีกรรมเป็นของตน และผลของกรรมก็ไม่เลือกเกิดขึ้นกับใครคนใดคนหนึ่ง ไม่ว่าใครที่ทำความลงไปแล้ว ก็ย่อมต้องได้พบเจอผลของการกระทำนั้น นอกจากนี้รายการเลฆอดกรรมยังประกอบสร้างความหมายในด้านความเชื่อตัวเลขกับดวงชะตาชีวิต เนื่องจากในรายการมีการนำดวงชะตามาทำนายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปแล้ว และคำตอบของผู้สร้างกรรม ก็ตอบย้ำให้เห็นว่าเรื่องที่ถูกดรอห้สตามตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลนั้นๆ มีความตรงกับเรื่องราวของทุกคน ซึ่งรายการกำลังประกอบสร้างความเชื่อเกี่ยวกับตัวเลขให้น้ำหนักมากขึ้นว่าเลขวัน เดือน ปีเกิด เลขที่บ้าน เลขทะเบียนรถ มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์กรรม และผลกรรมที่จะเกิดขึ้นทั้งทางดี (กุศลกรรม) และทางร้าย (อกุศลกรรม) ตัวอย่างเช่น ผู้ดรอห้สกรรม (ริว จิตสัมผัส) บอกแก่ผู้สร้างกรรมว่า “มีบางอย่างติดตามอยู่ เห็นจากเลขทะเบียนรถ ตามหลักการแพทย์คือมีปัญหาที่สุขภาพ แต่สิ่งที่ยังไม่ได้คำตอบคือ เหตุใดจึงเป็นอย่างนั้น ซึ่งหมอบอคำตอบไม่ได้”

2.2 การทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความเชื่อเรื่องกรรม

รายการเลฆอดกรรม นอกจากจะมีบทบาทหน้าที่ในการนำเสนอเรื่องราวปัญหาของผู้ชมทางบ้านแล้วยังทำหน้าที่ในการอธิบายสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นตามกรอบความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม เพื่อให้ผู้สร้างกรรมและผู้ชมมีความเข้าใจเรื่องกฎแห่งกรรมชัดเจนขึ้น ตัวอย่างเช่น กรรมที่ทำให้ผู้อื่นเสียชีวิต “มองด้วยเหตุผลก่อนว่ากรรมคือการกระทำ จะบังเอิญหรือไม่บังเอิญ ในเมื่อมันเกิดไปแล้วก็คือกรรม แต่ที่สำคัญคือมันมีคำว่าเจตนาพ่วงท้ายไหม ถ้าไม่มีเจตนา นั้นหมายความว่าไม่ใช่ใจที่จะทำให้เขาตาย ผลกรรมทางกฎหมายจึงไม่หนัก แต่ก็ได้รับกรรมที่อยู่ในใจ ว่าทำไมอยู่ดี ๆ เราจึงกลายเป็นที่คนที่ต้องไปฆ่าคนอื่น” ในที่นี้ ผู้ดรอห้สกรรมกำลังทำหน้าที่ในการจำแนกว่ากรรมที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นจากการเจตนาหรือไม่ ซึ่งผลของกรรมนั้นย่อมส่งผลทั้ง 2 กรณี เพียงแต่หากไม่ได้เจตนา ผลของกรรมก็จะเบาบางกว่าผลของการกระทำโดยเจตนา ซึ่งการเปรียบเทียบมุมมองความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมกับกฎหมายทางสังคม ก็ย่อมมีเจตนาเป็นมาตรวัดผลของการกระทำเช่นกัน

2.3 การทำหน้าที่ในการปลอบประโลมและสร้างความมั่นคงทางจิตใจ

เนื่องจากผู้สร้างกรรมที่เข้ามาเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในรายการ มักพบเจอกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นในชีวิต ผู้ดรอห้สกรรม จึงมีบทบาทมากในการที่จะปลอบประโลมและให้ความมั่นคงทางจิตใจ ตัวอย่างเช่น ผู้สร้างกรรมมีความกังวลว่ากรรมที่เขาถูกกระทำจะตกไปถึงลูกไหม เขาจะอบรมสั่งสอนลูกอย่างไร ผู้ดรอห้สกรรมจึงกล่าวว่า “ฟังคำพูดพี่วณะ เด็กจะเติบโตได้คืออยู่ที่พ่อแม่อบรมสั่งสอน ในขณะที่เราเลี้ยงเขา เราอย่าเอาปมในอดีตเป็นเครื่องมือในการบังคับลูก ... มีวิธีเดียวที่จะทำให้ลูกคุณอยู่กับสังคมได้อย่างแข็งแรง คือ ความจริงเล่าความจริง เล่าสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่ใช่เรื่องของคุณก็ได้ เล่าจากหนึ่ง เล่าจากละคร เล่าจากเรื่องราวในข่าวให้เค้าฟังเพื่อให้เขาป้องกันตัวเอง ... นั่นคือสิ่งที่ดีที่สุด” ในกรณีนี้ แม้การปลอบประโลมจะไม่ได้ช่วยแก้ไขผลของการกระทำ แต่ความสำคัญของการแก้ไชนั้นอยู่ที่ใจเป็นหลัก ต้องแก้ที่ใจก่อนจึงจะมีความเข้าใจในผลแห่งการกระทำ รู้สึกตัว และยอมรับผลกรรมที่เกิดขึ้นได้ แล้วใช้สติปัญญาหาแก้ไขปัญหาคต่อไป ซึ่งในรายการเลฆอดกรรม ผู้ดรอห้สกรรมจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยปรับใจให้กับผู้สร้างกรรมให้บรรเทาเบาคลายความทุกข์หนักหนาในใจลง

2.4 การทำหน้าที่ในการแนะแนวทางในการดำเนินชีวิต

ในรายการเลฆอดกรรม ผู้ดรอห้สกรรมยังคงมีการทำหน้าที่ในการช่วยชี้แนะแนวทางและหาทางออกให้กับความทุกข์ที่ผู้สร้างกรรมพบเจอ ไม่ว่าจะเป็นการให้คำปรึกษาด้านความเชื่อ ตัวอย่างเช่น “เราสังเกต

ใหม่ครับว่ามีหลายคนที่ไม่ได้ตัดออกมาแล้วก็รอด บางคนผ่าตัดมาแล้วก็เจอปัญหาตามมา เพราะฉะนั้น เราเชื่อว่าสิ่งต่างๆ เป็นตัวกำหนดด้วยนอกเหนือจากแพทย์ มันก็คือเรื่องของกรรม ที่อาจทำให้เราเจอสิ่งไม่ดี...แต่ถ้าต้องเข้าไปผ่าตัดแล้ว ขอให้อธิษฐานในใจว่าถ้าการเสียเลือดในครั้งนี้ การเจ็บตัวในครั้งนี้ เปรียบเสมือนว่าเราสามารถชดใช้กรรมให้เจ้ากรรมนายเวรได้ ก็ขอให้มารับส่วนกุศลนี้ไป แล้วขอให้เราผ่าตัดอย่างปลอดภัย" หรือแม้กระทั่งการให้คำปรึกษาในเชิงมุมมองทางการแพทย์ ตัวอย่างเช่น ในหัวข้อ "คนคล้ายผี" แต่ผู้ถอดรหัสกรรม หรือคุณริว จิตสัมผัส กลับอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นว่าไม่ได้เกี่ยวข้องกับภูตผีวิญญาณ แต่เป็นอาการความเจ็บป่วยทางร่างกาย "นับจากวันนี้ หยุดและไม่ต้องทำอะไรทั้งสิ้น ใช้ความรักที่มีให้กับเขา ริวให้คำจำกัดความว่า "วัยกลับ" เป็นตามที่คุณหมอบอกเลยครับ สมองเขาดีเกินไป ดิจนวัยมันกลับ หมายความว่าสามารถจดจำอดีตได้ จดจำใครได้ แต่ไม่สามารถดูแลตัวเองได้ เหมือนกลับไปเป็นเด็กอีกครั้งหนึ่ง"

2.5 การทำหน้าที่ในการสร้างความสัมพันธ์ครอบครัวและเครือญาติ

ในรายการเลขขอเดกรรม เรื่องราวส่วนใหญ่ที่ผู้สร้างกรรมประสบพบเจอมันจะเป็นเรื่องของปัญหาภายในครอบครัว เช่น ปัญหาสามี-ภรรยา ปัญหาพ่อ-แม่-ลูก ซึ่งมีผลทำให้สถาบันครอบครัวของผู้สร้างกรรมถูกบั่นทอนลง รวมทั้งทำให้สุขภาพจิตใจแย่และไม่มีแรงที่จะคิดแก้ไขปัญหาหรือหาทางออก ฉะนั้น ผู้ดำเนินรายการ ได้แก่ ผู้ถอดรหัสกรรมและพิธีกรเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการให้ช่วยปลดปล่อย และให้ข้อคิดเห็น มุมมองที่แสดงให้เห็นถึงแง่มุมของความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ตัวอย่างเช่น "สามีคือคนที่สนิทที่สุด ภาพความทรงจำคือไปไหนมาไหนด้วยกันตลอด ฉะนั้นจึงไม่แปลกที่คุณเป็นคนเดียวที่เวลาเขาเห็นหน้า ไปไหนจะลากคุณออกไปเสมอ เพราะมันคือความสุขที่เขาจำได้ ในชีวิตที่ผ่านมาคุณไม่ห่างกันเลย ตั้งแต่ลำบากจนถึงมี คุณไปด้วยกันตลอด เพราะฉะนั้นภาพความทรงจำของคุณคือคุณ"

2.6 การทำหน้าที่ในการสร้างความเกรงกลัวและละอายต่อกรรม

เป้าหมายของรายการเลขขอเดกรรม มุ่งเน้นในการนำเสนอเรื่องราวการกระทำของผู้สร้างกรรมที่จะเป็นวิทยาทานให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงเหตุและผลของกรรม เพื่อจะได้มีความเกรงกลัวและละอายต่อบาป ซึ่งในรายการจะใช้วิธีการให้ผู้ถอดรหัสกรรมเป็นผู้ให้ข้อมูลและเปรียบเทียบให้เห็นถึงผลที่น่าเกรงกลัวของกรรมชั่ว ตัวอย่างเช่น ในเรื่องความรักในการเป็นมือที่สาม "กรรมของมือที่สาม คือ การตกรอก ในใจที่คุณไม่สามารถคลายได้เลย และในด้านความเชื่อ ผลแห่งกรรมนั้นมันก็จะตามติดไปในภพภูมิที่ลูกหลานเขาเกิดสาปแช่งคุณ ว่าเป็นต้นเหตุทำให้ครอบครัวเขาเป็นแบบนี้ คุณก็จะมีผลกรรมที่ตามไปถึงชาติหน้า เกิดมาก็จะอาภัพรักแบบนี้ไปเรื่อยๆ"

2.7 การทำหน้าที่ในการขัดเกลาสังคม

ในรายการเลขขอเดกรรมมีการทำหน้าที่ทางอ้อมในการช่วยขัดเกลาสังคม เช่น การให้ข้อมูลตัวอย่างเรื่องของกฎแห่งกรรม ตัวอย่างเช่น "คนที่ทำร้ายคนอื่นโดยเจตนา อันดบแรกอย่างไรก็ต้องติดคุก รับโทษทางกฎหมาย แต่ถ้าหากในแง่กฎหมายยังทำอะไรเขาไม่ได้ แล้วเราเชื่อว่ากฎแห่งกรรมมีจริง ไม่นานหรอกครับ วิบากกรรมนี้ก็จะย้อนกลับไปเกิดกับครอบครัวของเขา โดยเฉพาะคนที่เขารักมากที่สุดหรือ พ่อแม่ของเขา ก็จะต้องได้รับชะตากรรมนี้เหมือนกัน ไม่ต้องรอชาติหน้าครับ ชาตินี้ก็เป็นได้" จากตัวอย่างจะพบว่าตัวอย่างของการขัดเกลาสังคมทั้งในทางความเชื่อทางพระพุทธศาสนา และในทางกฎหมายที่เป็นมาตรฐานวัดความยุติธรรมให้แก่สังคม

2.8 การทำหน้าที่ในการสร้างจิตสำนึกที่ดี

แม้ว่ารายการเลขขอเดกรรมจะไม่ได้มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการสร้างจิตสำนึกที่ดี แต่ในการนำเสนอเรื่องราวของกรรมเพื่อเป็นวิทยาทาน เช่น การขบถชนคนแล้วทำให้ผู้อื่นถึงแก่ชีวิตทั้งที่ไม่ได้เจตนา แต่เป็น

ความประมาท การทำร้ายผู้อื่นหรือถูกผู้อื่นทำร้าย เหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้ก็ทำให้ผู้ชมได้รับประสบการณ์จากบทเรียนชีวิตของผู้สร้างกรรม และได้ศึกษาบทเรียนจากความผิดพลาดของผู้อื่น ฉะนั้น ในการกระทำอะไรก็ตามในชีวิตของผู้ชมที่ได้ชมรายการ ก็จะทำให้เกิดความระมัดระวังและคิดไตร่ตรองใคร่ครวญมากขึ้นก่อนที่จะทำอะไรลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่ต้องเกี่ยวข้องและมีผลกระทบกับผู้อื่น นั่นก็นับว่าทางรายการมีบทบาทได้ช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ผู้ชม

2.9 การทำหน้าที่ในการให้กำลังใจ

รายการเลขอวดกรรม มีการทำหน้าที่ในการให้กำลังใจทั้งในแง่การให้กำลังใจแก่ผู้สร้างกรรมในรายการที่ได้พบเจอกับเหตุการณ์ที่ทุกข์แสนสาหัส ตัวอย่างเช่น ผู้ถอดรหัสกรรมได้สนทนากับผู้สร้างกรรมที่ประสบชะตากรรมแขนขาดจากอุบัติเหตุทั้งสองสามี-ภรรยาที่อยู่กินกันมานานกว่า 30 ปี ต่อมา ไม่นานสามีถูกยิงเสียชีวิต ภรรยาต้องอยู่ตัวคนเดียว “ก่อนอื่นน่าจะดีมาก มีคนในโลกที่โหยหาความรักที่แท้จริง แต่เค้าไม่เคยสมหวัง แต่แม่กลับโชคดีเหลือทีวันหนึ่งได้เจอคนที่ดี เกิดอะไรก็เกิดพร้อมกัน อยู่เคียงข้างกันโดยตลอด แสดงว่านี่เราคือคู่บุญกันมา” นอกจากนี้ ช่วงสุดท้ายของรายการ จะมีการขึ้นกราฟิกภาพของผู้สร้างกรรมพร้อมด้วยเสียงบรรยายส่งท้ายรายการที่มีเนื้อหาให้กำลังใจผู้สร้างกรรม ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอให้เห็นว่าอย่างไรก็ตามมนุษย์ทุกคนบนโลกนี้ย่อมมีกรรมเป็นของตน ทางรายการจะทำหน้าที่ในการสรุปเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละสัปดาห์ด้วยความให้กำลังใจ

อภิปรายผลการวิจัย

รายการโทรทัศน์ นับว่าเป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทหน้าที่ในการสื่อสารที่สำคัญอย่างยิ่งในสังคม ฉะนั้น โครงสร้างและวิธีการนำเสนอของรายการโทรทัศน์จึงส่วนสำคัญอย่างมากในการสื่อสาร ผู้วิจัยพบว่าโครงสร้างการนำเสนอในรายการเลขอวดกรรมมีลักษณะสอดคล้องกับแบบจำลองการสื่อสารที่ประกอบไปด้วยผู้ส่งสาร (sender) ได้แก่ ผู้สร้างกรรม ทำหน้าที่เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นวิทยาทานแก่ผู้ชม ในขณะที่เดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นผู้รับสาร (receiver) มีหน้าที่ในการรับฟังการอ่านเรื่องราวที่ทำนายจากตัวเลขวัน เดือน ปีเกิดและข้อเสนอแนะ ด้านความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมจากผู้ถอดรหัสกรรม ซึ่งผู้ถอดรหัสกรรมก็ทำหน้าที่เป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารในเวลาเดียวกัน โดยเนื้อหาของสาร (message) จะมุ่งเน้นไปที่การนำเสนอเรื่องราวความหมายของ ตัวเลขที่เชื่อมโยงเข้ากับเหตุการณ์กรรม และความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมที่ถูกนำเสนอออกมาในรูปแบบความเชื่อด้านต่างๆ ผ่านสื่อ (channel) ซึ่งก็คือสื่อบุคคล และอุปกรณ์ในการแสดงการเชื่อมโยงตัวเลข (ไวท์บอร์ดสีขาว) และเรื่องราวของผู้สร้างกรรม

หากพิจารณาจาก (setting) ในเชิงพื้นที่แล้วจะพบว่าฉากในรายการเปรียบเสมือนพื้นที่สำหรับ การทำพิธีกรรมการสื่อสาร (ritual communication) ซึ่ง Eric W. Rothenbuhler (1998: 8 อ้างใน ลัดดา จิตตคุตตานนท์, 2552: 21-27) ได้กล่าวถึงบทบาทของพิธีกรรมไว้ว่าไม่ได้หมายถึงการกระทำของปัจเจกบุคคลเท่านั้น หากแต่สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม ประกอบไปด้วยภาษา และระบบสัญลักษณ์ ประเพณี รวมถึงศีลธรรมในด้านต่างๆ ซึ่งในที่นี้ก็คือการทำหน้าที่ของสถาบันทางสังคม นั่นคือ สถาบันสื่อมวลชน ได้แก่ รายการเลขอวดกรรมที่มีหน้าที่ในการนำเสนอเรื่องราวความเชื่อสู่สังคม โดยมีทั้งความเชื่อที่เป็นค่านิยมหลักของสังคมไทยก็คือความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ซึ่งมีรากฐานความเชื่อมาจากสถาบันศาสนา และความเชื่อนอกระบบค่านิยมหลัก เช่น ความเชื่อเรื่องตัวเลข โชคชะตา ภูตผีและวิญญาณ มาประสานกับความต้องการหาทางออกของคนในสังคมกลุ่มหนึ่งที่ประสบความทุกข์ทั้งทางกายและจิตใจ ซึ่งในการทำนายกรรมจากตัวเลขดวงชะตาที่เกิดขึ้น นับว่าเป็นการเปิดพื้นที่ให้ผู้ที่มีความทุกข์ได้มาคลายความทุกข์ โดยการพูดคุยและซักถามผู้ที่

ผู้สร้างกรรมเชื่อว่าเป็นผู้รู้ (Guru) ทางด้านจิตวิญญาณ โดยมีส่วนเสริมอารมณ์และความรู้สึกให้ผู้ชมคล้อยตามด้วยการใช้สัญลักษณ์พิเศษทางภาพและเสียง เช่น การใช้เสียงชาวด์เอฟเฟคที่ตื่นเต้น ร่วมกับขนาดภาพระยะใกล้ และการใช้แสงสีแดงส่องหน้าวี จิตสัมผัสตอนเปิดตัว

สำหรับผลการวิจัยด้านบทบาทของรายการเลขขอกรรมในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม เมื่อศึกษาโครงสร้างทางสังคม จะพบว่าสถาบันสื่อมวลชนเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อโครงสร้างทางสังคม จึงได้รับความคาดหวังจากคนในสังคมให้ทำหน้าที่ต่างๆ เพื่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการสื่อสารด้านวัฒนธรรมตามหลักทฤษฎีหน้าที่นิยม (Functionalism) ซึ่งผลการวิจัยพบว่ารายการเลขขอกรรมได้ทำหน้าที่ตามบทบาทของสื่อมวลชนในการให้ข้อมูล ข่าวสาร (information) ด้วยการถ่ายทอดความเชื่อเรื่องกรรมผ่านคำบอกเล่าเรื่องราวกรรมและผลของกรรมของผู้สร้างกรรม ควบคู่ไปกับการประกอบสร้างความเชื่อเรื่องตัวเลขว่าสามารถทำนายกรรมได้ ทำให้ความเชื่อเรื่องตัวเลขได้รับสถาปนาความน่าเชื่อถือโดยสถาบันสื่อมวลชน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการประสานสัมพันธ์ (correlation) ให้กับคนและสถาบันต่าง ๆ ในสังคมมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการปลอบประโลมให้กำลังใจ การสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว การแนะแนวทางในการดำเนินชีวิต และการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งรายการเลขขอกรรมให้ผู้ถอดรหัสกรรมทำหน้าที่กระตุ้นเตือน ให้ข้อคิด ข้อแนะนำด้วยแนวคิดความเชื่อด้านต่าง ๆ เช่น ข้อคิดจากความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมที่ว่าทำเช่นไรก็ย่อมได้รับผลกรรมเช่นนั้น ข้อเท็จจริงทางการแพทย์ด้านสุขภาพและสุขภาพจิต และข้อควรปฏิบัติทางกฎหมาย เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข

รายการเลขขอกรรมยังทำหน้าที่ในการสืบต่อวัฒนธรรม (continuity) ด้วยการผลิตซ้ำ (reproduction) ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมให้คงอยู่ในสังคมไทย ด้วยการนำเสนอเนื้อหาที่ผสมผสานระหว่างรายการประเภทความเชื่อหรือเรื่องเล่า (fiction) ซึ่งทางรายการได้นำความเชื่อเรื่องตัวเลขมาผูกโยงกับเรื่องราว ส่วนบุคคล และนำเสนอโดยใช้ข้อเท็จจริง (factual) จากการเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากปากคำของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งทำให้ลักษณะเนื้อหาและการนำเสนอของรายการเลขขอกรรม มีความก้ำกึ่งระหว่างเรื่องเล่า (fiction) และเรื่องจริง (non-fiction) ด้วยเหตุนี้ บทบาทของรายการเลขขอกรรมในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม จึงเป็นทั้งการสะท้อน (reflection) ให้เห็นว่า กรรมเป็นเรื่องของทุกคน ไม่ว่าผู้ใดเมื่อได้ทำกรรมลงไปแล้วย่อมต้องพบเจอกับผลของการกระทำนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นคนธรรมดาหรือดารานักแสดงที่โด่งดังก็ตาม นอกจากนี้ รายการเลขขอกรรมยังมีบทบาทในการประกอบสร้างความหมายใหม่ที่เกี่ยวโยงความเชื่อด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากความเชื่อที่เป็นค่านิยมหลักในสังคมไทย ได้แก่ ความเชื่อเรื่องดวงชะตา ความเชื่อเรื่องตัวเลข เช่น เลขวันที่เกิด เลขที่บ้าน เลขทะเบียนรถ ตลอดจนความเชื่อเรื่องผีสงเทวดาที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำในชีวิตของมนุษย์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

บทบาทของรายการเลขขอกรรมในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเพียงตัวบทของรายการว่ามีบทบาทในการสื่อสารความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมอย่างไร หากแต่ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์มากขึ้น ถ้าได้รับการศึกษาในด้านผู้รับสาร ที่จะมาช่วยเติมเต็มความสมบูรณ์ของงานวิจัยในแง่องค์ประกอบของการสื่อสารอย่างครบถ้วนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2545). **สื่อมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศาลาแดง.
[Karnjana Keawthep.(2002). Mass Media, Theories and Study Guideline. Bangkok: Saladaeng.]
- กาญจนา แก้วเทพ. (2557). **ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.[Karnjana Keawthep.(2014). Media Methodology and Cultural Studies. Bangkok: Infinitypress.]
- ธีรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2557). **ปรัชญานิเทศศาสตร์ กระบวนทัศน์ในการพัฒนาทฤษฎีและศึกษาวิจัยการสื่อสาร**. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์. [Thiranun Anawatsiriwong. (2014). Communication Philosophy, Paradigm of Theory Development and Communication Research. Bangkok: Charansanitwong printing.]
- นัทวิญญู สวัสดิ์มงคล. (2555). **ความเชื่อด้านเลขศาสตร์ในการเลือกใช้งานหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ของลูกค้าเอไอเอสในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม**. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
[Nathawan Sawasdeemongkol. (2012). A study of numberology belief in the filtration uses mobile telephone number of AIS customer in Nakhonpathom area. Graduate School. Silpakorn University.]
- ลัดดา จิตตคุตตานนท์. (2552). **การวิเคราะห์การสื่อสารเชิงวัฒนธรรมเพื่อการดำรงอยู่และการสืบทอดประเพณีบูชาอินทขิล**.วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. [Ladda Jittakuttanont. (2009). Analysis of cultural communication for existence and transmission of Inthakin Festival. Graduate School. Thammasart University.]